

(מכוון כמו השנים שהי' אז להשר) מה עשית בהם האם הטבת למי כו' ; ונהפעל השר מאד ה). אח"כ קבל השר מרבינו דאפראסין ורבינו השיב לו על כל דבר בחכמה נפלאה . ובדברים שהי' נוגע לענין דתוה"ק השני מדברי חז"ל המיוסדים על אדני פו ג). ולבר הדברים הנוגעים לדבר משפטי, ראו ממנו עוד חכמות נפלאות בכמה ענינים שונים ג). עד שהשר הפליג את רבינו לפני הקיסר שהוא חכם גדול ואיש אלקי ולפי דעתו הוא זכאי בדינו רק המלשינים טפלו עליו עלילות שוא מחמת קנאה כו'. וע"כ פ"א הי' הקיסר בכבודו ובעצמו אצלו רק שהתחפש במלבושיו כאלו הוא חוקר דין. אך רבינו הרגיש תיכף שזהו הקיסר וחלק לו הכבוד השייך לקיסר, והקיסר א"ל הלא אינני הקיסר ולמה תחלוק לי הכבוד הזה . וא"ר רבינו בודאי אתה אדונינו הקיסר כי מלכותא דארעא בעין מלכותא דרקיע ונטו שלמעלה ועים מחיל כסא כו' בן בבואך הרגשתי בנפשי יראה ופחד גדול מאד שלא הרגשתי כזאת בביאת מי מהשרים כו'. ואז ראה הקיסר שכן הדבר שהוא איש אלקי כו'. והנה הגם שכולם הבינו וראו שרבינו הוא איש אלקי וכי שוא ושקר טפלו עליו שוטניו. אך להוציאו ממאסרו לא יכלו טרם יצא דבר מלכות ע"פ חוק המשפט שיתברר הדבר כשמלה לפני היושבים על מדין כו'. והי' יושב תפוס ושום אדם לא ידע מקומו אי'. ואם הוא בחיים, אך ה' הטוב סיבב שיתוודע לאנ"ש שהוא בחיים וגם מקום מושבו . וגופא דעובדא הכי הוה . פ"א א"ל השר לרבינו הנה טובה לחלוטין לא אוכל לעשות לך טרם יצא דבר המשפט. עכ"ז רצוני הי' לעשות לך איזה טובה. הגד לי מה לעשות לך . והשיב לו רבינו הנה לעת כזאת רצוני הוא רק להידיע לב"ב שאני בחיים ב"ה . ואני מקוה שהשי"ת יוציא בצדק דיני כו'. א"ל השר ואיך זה איכל לעשות לך כזאת מאחר שהמלשינים הם יהודים וכשאפגוש באיש יהודי אני יודע אם הוא מהחסידים אם מהמיגדים . א"ל רבינו אם תפגוש באיש שהולך במנעלים ובגד עם גארטעלעך וכיבוע הנקראת אייער היטיל תדע שזה הוא גיסי ושמו ישראל קאזיק . כי קידם שלקחו אותי לבאן אמרתי לו שישע תיכף לפ"ב כמו שהוא עומד ובטח קיים דברי . השר נתפעל מזה והבטיח לו . וכן עשה שנסע ברחובות קרית מלך

א) שמענו שהשר הכה לו צידו על כתפו ואמר צראווא כו' :
ב) אחורי הדלת העמידו את חציגדור שישמע חולי ישיב רבינו מדחז"ל שלא כפי האמת . אך לא הוא ודכותי יתפסו את רבינו שכל דבריו היו באמת ולדק והכל ככתוב כו' :

ג) בסיפורים הגדפסים מכבר הביאו חז"ה דברי חכמות שהי' בחדר חשך ציוס כמו כלילה ושאלוהו כמה שעות כלילה כעת והשיב כעת שעה פלונית ציוס מכוון . ואמר שידע זה כי ציוס מאירים י"ב לירופי הוי' וכלילה י"ב לירופי אד' כו'. ועוד הביאו המעשה עם האדומים של זהב שהניחו תחת השולחן יצו"ש :

רבי עד שנודמן לו שפגע. בר"י הנ"ל ויקרא אותי וישאלהו שמי. והנה ר"י קידם נסיעתו לא היה לו פאם. ולנסוע לבאבינאוויטש ליקח פאם לא היה יכול אז מחמת שרבינו אמר שיסע תיכף. ע"כ שאלו פאם מאיש אחר ב"ש אחר. וכאשר שאלו השר שמו א"ל השם כמ"ש בהפאם. והשיב לו השר ויקראש (פי' אתה משקר) ונסע לדרכו. ר"י נתפלא מאד מזה. יילך לאנ"ש המפורסמים שהיי שם ויספר להם הדבר והבינו שאין זה דבר ריק וכי שלוח הוא מרבינו והוא אתחלהא דגאולה. והסכימו שלמחר ילך ג"כ ברחובות קרי' אולי יודמן לו השר עוד הפעם ואם ישאלהו שמו יאמר לו שמו האמיתי וכן עשה. והנה השר כשהי' ביום המחרת אצל רבינו סיפר לו שפגע באיש כזה אך בשם אחר. והבין רבינו שזהו מסיבת הפאם ויאמר זאת להשר ויבקשו שגם היום יסע ברחובות אולי יקרה לו האיש עוד הפעם. והשר מלא בקשתו ונסע ברחובות קרי' עד שנודמן לו שנית שפגע בו וישאלהו שמו ואז א"ל ר"י שמו האמיתי. ולא השיב לו השר עוד מאומה רק אחז נסיעתו בחשאי לאט לאט ור"י הלך אח"י עד שבא השר לבית דירתו ור"י נשאר עימד בחוץ. פתאום ראה שמתחלון עליית בית השר נפל אבטיח. והבין ר"י שזהו למענו והגביהו וילך לאנ"ש. שמה פתחו האבטיח ומצאו בו צעמיל קטן כו"ק של רבינו שכתוב בו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. ואז ידעו שרבינו הוא בחיים ב"ה וכי יש תקוה. אך את מקומו אנה הוא לא ידעו עדיין. וה' הטוב סיבב שידעו גם זאת. והמעשה כך הי'. הנה רבינו בטאינע סאווייעט עברו עליו כמה ימים ולא אכל מאומה יען כי אין שם מאכל כשר. שר בית הסוהר חשב שזהו מחמת יראתו מהמשפט אינו אוכל כרי שימית. וכאשר א"ל איזה פעמים שיאכל ולא פעל בדבריו צוה להסריסים המשרתים שיכניסו לו המאכל לפיו בעל כרחו. המה מיהרו לעשות כן. אך רבינו סתם פיו הקדוש בחזקה ולא יכלו לפתחו בשום אופן. ויהי שם צעקה גדולה ורבינו הי' בצרה גדולה. אך ה' ראה בעניו ויחלצו מצרתו כי בתוך כך בא לשם השר הגדול הנ"ל 'ושמע קול הצעקה ושאל מהם מה זאת וספרו לו הדבר. השר אמר להם הנה לאיש כזה לא יאות להכניס המאכל לפיו בע"כ כ"א לדבר אליו בדברים עד שיתרצה. השר בעצמו נכנס אליו וישאלהו למה אינו אוכל. הלא מהמשפט יכול להיות וקרוב הדבר שיצא זכאי. אבל כשלא יאכל בודאי ימות. והלא מאבד עצמו לדעת אין לו חלק לעוה"ב. והשיב לו רבינו כפי האמת הנה מאכל הכשר לנו אין בבאן ומריפות לא אוכל אף אם לא יהי' לי חלק לעוה"ב. א"ל השר ואם אשיג לך מאכל כשר התאמין לי. והשיב לו רבינו לעת עתה אין נצרך שום מאכל כי הקיבה נחלשה מאד ונצרך רק להשיג מאפטיק דבר במה לחזק הקיבה. וגם אם היו משיגים לי איינגעמאחץ טוב מאיש יהודי הייתי אוכל א'.

ה) רבינו א"ל בצדיחותא איינגימאחץ הוא ממריכו למיתקא וחני לריך לזה כעת כו' :

א"ל השר ואם אני אשיג לך זאת התאמין לי. והשיב לו רבינו אם אתה בעצמך תקח מיד היהודי ושום אדם זולתך לא יגע בו עד שיגיע לירי או אוכל. והנה בפ"ב ה"י יושב תמיד הגביר ר' מרדכי זלה"ה מליעפלי לצורך עסקין (פאדראדין) שהי' מקבל משרי הממשלה ומחמת אמונתו וישרת לט' ה"י נכבד מאד אצל השרים. וגם השר הנ"ל ידע ממנו. ע"כ שלח השר אליו שישלח לו תיכף איינגימאחץ טוב וכשר ע"י איש יהודי. הדבר נכנס בלב ר"מ למה לו להשר מאכל כשר מאיש יהודי ולבו אמר לו שזהו עבוי רבינו. וע"כ השיג זה התיכף וגם הניח שם צעטיל קמן בזה"ל אני רוצה לידע מי הוא האוכל האיינגימאחץ שלי ובאיזה מקום וחתם שמו כו'. והשר היקר באנשים שרצה לשמור אמונתו לא נגע כלל בזה ולא הביט במה שמונח שם והביא הדבר בכבודו ובעצמו כמו שהוא ליד רבינו. ורבינו מצא שם הצעטיל. כאשר תם האוכל בקשר רבינו להשר להשיג לו עוד מהמאכל הנ"ל ומעט אוכל הניח בהכלי (ואמר להשר שמעט צריך להניח שהחול ע"ז חברה) ותחת המעט שנשאר הניח צעטיל קמן בזה"ל אני הוא האוכל זה ובמקום זה. וגם כתב שתיכף ישלחו איש א' לוילנא. והשר לא נגע בזה כלל ומסר הכלי לר"מ ור"מ מצא הצעטיל ותחי רוחו ורוח אנ"ש. ותיכף השיג ר"מ המאכל שנית ושלח להשר. ואיש א' שלחו לוילנא. אך על מה ולמה נשלח האיש לא ידעו כלל. רק בטחו בכח רבינו שבודאי שם בוילנא יתודע להאיש מטרת נסיעתו וכן ה"י כמו שנספר אי"ה :

פרק טז

משפט רבינו. השאלות ששאלו ממנו. ותשובותיו ע"ז :

ע"ה נספר מדבר המשפט של רבינו. כשהביאוהו לפני השופטים היושבים על מדין. שאלוהו ראשונה האם הוא מאנשי הבעש"ט. ואמר רבינו שאם ה"י אומר לאו. היו מניחים אותו תיכף לחפשי (א). אך הוא לא רצה להפריד א"ע מהבעש"ט אפי' רגע אחת ואפי' רק בדיבור. וע"כ השיג תיכף הן אני מאנשי הבעש"ט. ואז התחילו השאלות. השאלות היו כ"כ. אך מה המה כל השאלות לא ידענו. ומאשר ידענו הוא ששאלוהו על ניסח התפלה ששינה ועל הסכינים מלוששים כו'. ועל שהוא מנהיג אנשי הנלוים לו להתפלל הרבה ומתבטלים עי"ז מלימוד התורה. ועל שאומר ד"ח בגילוי ומגלה רזין דאורייתא לכל (ב). ועל שבדרושיו מבואר שמדת המלכות היא

- (א) במכתבו ע"ד מריבת טולטשין כ' בזה"ל הלא השני פעמים שהייתי בפ"ב ה"י בשביל זקנו הבעש"ט זללה"ה והייתי יכול לומר הלא נכדו בחיים יבא ויתרן הקוסיות שהקשו עליו כו' :
- (ב) בסיפורים המדפסים מכבר כתוב שקודם שהביאוהו למשפט היו חללו פ"א